

FÓRUM ARCHIVÁROV

----- Roč. XI č. 10 -----

----- December 2000 -----

№ 4. archívnych dní na Slovensku ...

Hlavný komorskogrófsky úrad v Banskej Štiavnici a jeho archív (kancelária)

Iste mi dáte za pravdu, že každý štátny archív má jeden fond alebo určitú skupinu fondov, ktoré sú významnejšie ako tie ostatné - tvoria akýsi základný kameň toho - ktorého archívu. (Aj keď som si samozrejme vedomá, že v našich archívoch sa opatrujú /alebo by sa mali opatrovať?/ len samé významné dokumenty, resp. záznamy, ktoré majú trvalú dokumentárnu hodnotu či už vzhľadom na ich historický, politický, hospodársky alebo kultúrny význam.)

Takýmto základným kameňom Štátneho ústredného banského archívu v Banskej Štiavnici je archívny fond Hlavného komorskogrófskeho

úradu v Banskej Štiavnici (1001) 1524 - 1919 (1924). Tzv. hlavný komorský grófi pôsobili v stredoslovenskej banskej oblasti už od 14. storočia. Vtedy to však ešte neboli kráľovi úradníci a obhajcovia jeho záujmov, ale iba súkromní nájomcovia niektorých banskej, no najmä kremnickej mincovnej komory. Jednotnú banskú správu na čele s panovníkom menovaným a panovníkovi zodpovedným hlavným komorským grófom sa podarilo zaviesť až s pomocou Maximiliánovho banského poriadku. MBP bol po zložitých rokovaniach prijatý až v r. 1571, tlačou vyšiel v r. 1573 a funkcia hlavného komorského grófa bola prvýkrát

obsadená až v r. 1598. Prvým hlavným komorským grófom po vydaní Maximiliánovho banského poriadku sa stal David Hág. Podľa vydanej inštrukcie stál na čele celého baníctva, hutníctva a mincovníctva v 7 stredoslovenských banských mestách, podliehali mu aj lesy, uhliarstva a všetko ostatné čo súviselo s baníctvom. Boli mu podriadení podkomorskí grófi v Banskej Štiavnici a v Kremnici a správca baní v Banskej Bystrici. Bola mu tiež zverená správa panstiev, zámkov a iných majetkov patriacich komore, t.j. eráru. Jeho rozsiahle práva a povinnosti boli v inštrukcii podrobne definované.

Sídlom hlavného komorského grófa sa stala Banská Štiavnica, ktorá v tomto období už značne prevyšovala svojim významom a ťažbou všetky ostatné banské mestá. V 16., no najmä v 17. storočí preberal erár do svojej správy čoraz viac banských diel, čo si vyžadovalo aj personálne posilnenie ich správy. V súvislosti s rozmachom ťažby v bansko-štiavnickom revíri, ale aj úpadkom v kremnickej a banskobystrickej oblasti bol položený dôraz aj na zvýšenie starostlivosti a odborné vedenie banských a hutných prevádzok a Mária

Terézia pristúpila k reforme banskej správy. V r. 1747 vydala inštrukciu, ktorou od základu zmenila dovtedajší úrad hlavného komorského grófa. Bol zriadený kolegiálny úrad, na čele ktorého bol síce aj naďalej hlavný komorský gróf, ale už nemohol rozhodovať samostatne. Pravidelne raz alebo dvakrát do týždňa sa konali spoločné porady hlavného komorského grófa a podkomorského grófa s asesormi, ktorí mali na starosti jednotlivé výrobné odvetvia (baníctvo, hutníctvo, pokladnicu a komorské majetky) a o prerokovávaných otázkach sa rozhodovalo hlasovaním. Zmenila sa aj formálna stránka dokumentov vychádzajúcich z tohto úradu. Už sa nemali pečatiť súkromnou pečatou hlavného komorského grófa, ale pečatou úradu a okrem podpisu hlavného komorského grófa sa vyžadovali aj podpisy ďalších dvoch predstaviteľov úradu.

Organizačná štruktúra Hlavného komorskogrófskeho úradu, ako aj práva a povinnosti stanovené v inštrukciách Márie Terézie z r. 1747, 1751 a 1752 zostávali zachované aj v nasledujúcich desaťročiach. Menšie zmeny nastávali len so zväčšovaním

alebo zmenšovaním územnej kompetencie úradu. V istých obdobiach vykonával kontrolu baní v smolníckej oblasti, v Nagybányi, Banáte, Idrii, železiarni v Hronci a v Diósgyöri, jeho zástupcovia chodili na inšpekcie závodov v rakúskych krajinách i banských oblastiach Nemecka, atď. Hlavný komorsko-grófsky úrad dával do prenájmu erárne domy, lesy, pozemky, jazerá, poľovačku, rybačku, staval nové zariadenia v lesoch a baníctvu slúžiace vodné diela, cesty a pod., staral sa o zdravie, vzdelanie a duchovný život banského osadenstva a dalo by sa vymenúvať aj ďalej. Z uvedeného vyplýva veľký územný a odborový rozptyl resp. dosah aj jeho archívnych dokumentov.

Väčšie zmeny v kompetenciách, ale aj v názve úradu nastali až v 2. polovici 19. storočia. Nakoniec v r. 1873 bol zavedený názov Maďarské kráľovské hlavné banské riaditeľstvo v Banskej Štiavnici. Pod týmto názvom jestvoval úrad až do r. 1918, kedy s koncom Rakúsko-uhorskej monarchie aj on zanikol.

Fyzický rozsah archívneho fondu Hlavný komorskogrófsky úrad v

Banskej Štiavnici je vyše 6 500 krabíc spisov, temer 17 tis. máp a plánov, niekoľko listín a veľa úradných a pomocných kníh a účtovného materiálu. O tematickom obsahu zachovaných dokumentov si môžete urobiť čiastočnú predstavu na základe tu povedaného (a budete si ju môcť doplniť aj pri zajtrajšej exkurzii v našom archíve). Na podrobnejší výklad nemám teraz dostatok časového priestoru a ani to nepovažujem za potrebné. Radšej by som chcela využiť zostávajúci čas na uvedenie niekoľkých zaujímavých údajov vzťahujúcich sa na kanceláriu a archív hlavného komorského grófa resp. Hlavného komorskogrófskeho úradu.

Podľa inštrukcie cisára Leopolda z r. 1676 pôsobil pri štiavnickej komore už viac rokov sekretár, ktorý viedol nemeckú a latinskú korešpondenciu, zostavoval koncepty, do kníh zapisoval rozhodnutia, nariadenia, výnosy a dekréty Dvorskej komory a hlavného komorského grófa, ako aj odpovede na ne a vyžiadané správy a dobrozdania. K týmto záznamom robil repertoriá, zúčastňoval sa konzultačných porád a robil z nich zápisy, rovnako ako bol prítomný pri pochôdkach (prehliadkach) banských diel - najmä

takých, v ktorých mal podiely erár a aj o tom evidoval všetko podstatné. Viedol knihu služobných prisah. Všetky zverené činnosti mal vykonávať oddane a svedomite a o tom, čo sa dozvedel, nemal rozprávať nepovolným osobám.

V r. 1711 pôsobila v tzv. dolnouhorských banských mestách dvorská komisia a na základe jej odporúčania sa stal sekretárom banskoštiavnickej komory Ján Hollstein. Okrem tohto poverenia dostal ako hlavný úrad funkciu zásobovača a hodnosť asesora banského súdu. Funkcie mu boli viacmenej odmenou za verné služby, ktoré preukázal cisárovi počas 8-ročného pôsobenia na poste kancelistu Hornouhorskej komory v Košiciach a v čase všeobecných nepokojov v ríši na začiatku 18. stor., keď opustil službu, plat i rodinu a ako dobrovoľník odišiel do Talianska. Tam slúžil 2 roky pri cisárskej administrácii v Mantui (Mantova) a deputácii v Mailande (Miláno), tiež ako kancelista.

V Banskej Štiavnici na poste sekretára toho vraj najmä v posledných 10 rokoch svojho pôsobenia veľa neurobil a ako sa píše

v dokumente z 30. 5. 1734 ani urobiť nemohol "wegen seiner schweren Hand". Hlavný komorský gróf Sternbach odporúčal už v r. 1730 Dvorskej komore vo Viedni penzionovanie Hollsteina kvôli jeho vysokému veku a tiež rozdelenie funkcie zásobovača a sekretára. Zároveň navrhol, aby okrem banského pisára, ktorý bol zavalený povinnosťami a nebol v stave ich všetky plniť, bola vytvorená funkcia komorského protokolistu, ktorý by mal na starosti najmä vybavovanie záležitostí komorských panstiev. Obom mal byť pridelený ešte aj každému jeden expektant (osoba, ktorú vyslal do B. Štiavnice niektorý banský závod, aby sa zdokonalila v baníctve, hutníctve, administratíve a pod.) ako pomocník. Podľa výkazu personálu štiavnickej komory bola funkcia komorského protokolistu v r. 1730 vytvorená a obsadil ju expektant Ján Anton Adámy. Tento potom v r. 1734 nahradil na poste sekretára Jána Hollsteina a postupne sa vypracoval na veľmi významnú osobnosť v hierarchii funkcionárov Hlavného komorskogrófskeho úradu.

Poriadok do evidencie a usporiadania úradných spisov nebolo asi

možné tak ľahko zaviesť. Ešte aj 7. mája 1735 sa sťažovala Dvorská komora, že v štiavnickom archíve jej nedokázali vyhľadať požadované dokumenty a žiadala nápravu. Keď sa v r. 1737 znižoval stav expektantov, (z ktorých radov sa predtým vyberali vhodné osoby do kancelárie) na 8 osôb a upravovala sa aj náplň ich učiva (zdôrazňovala sa potreba vzdelávania v banských vedách), uznala aj Dvorská komora, že pre kanceláriu hlavného komorského grófa a archív komory treba vybrať a vymenovať normálny personál s dostatočným počtom osôb, ktorý bude zvládať zvýšené potreby na písárske, evidenčné a usporiadacie práce. Okrem sekretára Adámiho mala byť prijatá do kancelárie schopná osoba na vedenie hlavného protokolu, ako aj štyria dobrí pisári označovaní ako kancelisti. Odporúčanie sa v r. 1737 stalo realitou.

Podľa výkazu personálu štiavnickej komory z r. 1742 bol sekretárom úradu hlavného komorského grófa spomínaný Ján Anton Adámi. V tejto funkcii poberal 260 zl. ročného platu zvýšeného v r. 1740 o 156 zl. prídavku. Okrem toho mu patrilo 30 zl. na byt, 45 zl. na drevo a

svetlo (loj), 36 zl. na kancelárske potreby pre kanceláriu hlavného komorského grófa a 15 zl. na kancelárske potreby pre vedenie hlavného protokolu a protokolu banskej komory. Protokolom úradu bol Štefan František Oberaigner. Jemu patrilo 208 zl. ročného platu. Stav kancelárie dopĺňali 1., 2., 3. a 4. kancelista. Aj plat mali odstupňovaný - 120, 100, 96 a 84 zlatých na rok.

Príjmy kancelistov boli veľmi nízke a okrem toho (alebo práve preto?) boli obmedzovaní aj pri slobodnom rozhodovaní o svojom súkromnom živote. Platilo nariadenie Dvorskej komory, že žiaden expektant, o to menej kancelista sa nemôže oženiť. Keď sa napr. začiatkom roku 1739 napriek odrádzaniu a výstrahám sekretára úradu Adámiho oženil vtedajší 2. kancelista Konrád Klein (syn mnohoročného viceregistrátora Dvorskej komory vo Viedni) a vzal si za manželku vdovu po banskoštiavnickom banskom chirurgovi Stegerovi, skutočne sa dočkal odstrašujúceho trestu - bol prepustený zo zamestnania a dňom sobáša mu prestali vyplácať plat. Aj jeho manželke odobrali vdovský dôchodok. Po čase trápenia sa bez prostriedkov, mu bolo

umožnené zamestnať sa na stavbe Richňavskej vodnej nádrže. Pracoval tam v zásobovacom sklade a viedol účty. V zime pracoval v pokladni vrchného úradu, kde registroval a usporadúval staré účty a spisy. V r. 1741 hlavný komorský gróf súhlasil s tým, aby bol Klein prijatý naspäť do jeho kancelárie na registrovanie starých dokumentov.

Po reorganizácii Hlavného komorskogrófskeho úradu Máriou Teréziou v r. 1747 sa osobitnou funkciou stala aj funkcia koncipistu. Dlhé roky ju zastával Filip Agricola. Po 14 rokoch spofahlivej služby na tomto poste ho chceli od začiatku roku 1765 povýšiť na sekretára. Miesto sekretára však bolo obsadené spomínaným Jánom Antonom Adámym. Keďže ten medzičasom získal titul banského radcu (spojený aj s osobitným príjmom) a stal sa asesorom Hlavného komorskogrófskeho úradu, situáciu vyriešili šalamúnsky. Pre Adámyho vytvorili funkciu riaditeľa kancelárie a Agricola mohol postúpiť na uvoľnené miesto (a pláť) sekretára. Post koncipistu zostal predbežne neobsadený. Úlohou riaditeľa kancelárie Adámiho bolo (tak ako aj predtým) denne kontrolovať koncepty

“sekretariátu” HKG a zostavovať úradné správy (tzv. Berichten posielal HKG Dvorskej komore vo Viedni). Pravdepodobne aj Agricolovi zostali pôvodné povinnosti.

Prijem riaditeľa kancelárie Adámiho tvorila tak ako u ostatných banských radcov fixná suma 1200 zl. (pláť sekretára v tom čase bol 700 zl.). Okrem toho mu prideliť 300 zl. na cestovné výdavky, mal zaistené bezplatné bývanie v Kammerhofe (sídlo Hlavného komorskogrófskeho úradu) a ďalšie vecné dávky. Prestala sa mu vyplácať paušálna suma na zaobstarávanie kancelárskych potrieb, táto povinnosť prešla na úrad.

V tomto čase pracovali v kancelárii až 6 kancelistov. 4 miesta boli stále, 2 kancelistov zamestnávali hlavne na registrovanie starých dokumentov z archívu. Na tieto miesta boli postupne (už od čias Kleina) prijaté viaceré osoby. Obyčajne to robili za príplatok k služobnému platu kancelistu (+ 60 zl.), keď ich hlavnou pracovnou náplňou bolo evidovanie bežnej agendy a vyberanie a zakladanie starých dokumentov potrebných odborným referentom. Napr. podľa výkazu kancelistu Steera, tento

zaregistroval v roku 1777 popri bežnej práci aj dokumenty z rokov 1708 - 1712. To znamená, že jeho nasledovníkom zostávalo dodatočne zaregistrovať ešte niekoľko starých ročníkov spisov. Výsledkom ich činnosti a činnosti registrátorov či

protokolistov až do r. 1918 je súbor pôvodných archívnych pomôcok - protokolov, indexov a repertórií, ktorý uľahčuje hľadanie vo fonde Hlavný komorskogrófsky úrad aj dnešným bádateľom.

Elena Kašiarová

Osobné archívne fondy a archívne zbierky

V štátnych archívoch na Slovensku sa nachádza množstvo archívnych fondov právnických aj fyzických osôb, ako aj archívnych zbierok. Vo svojej úvahe venujem pozornosť dvom typom archívnych fondov: osobným archívnym fondom a archívnym zbierkam. Všetky archívne fondy sa vyznačujú dvoma základnými a typickými znakmi. Skladajú sa z archívnych dokumentov a vzťahov medzi nimi. Týka sa to aj archívnych zbierok. Rozdiel medzi osobným archívnym fondom a archívnou zbierkou spočíva v sile a účinnosti vzťahov medzi ich archívnymi dokumentmi. Vzťahy medzi archívnymi dokumentmi osobného archívneho fondu sú podstatne silnejšie, ako vzťahy medzi archívnymi dokumentmi archívnej zbierky. Vyplyva to zo

skutočnosti spočívajúcej v odlišnosti pôvodu a skladby archívneho fondu a archívnej zbierky. Archívny fond je organickým súborom archívnych dokumentov jedného pôvodcu registratúry a archívna zbierka je umelým súborom archívnych dokumentov viacerých pôvodcov registratúr.

Pôvodcom osobného archívneho fondu je fyzická osoba. Spravidla je to významná a verejne činná osoba, ktorá si tvorí svoju osobnú registratúru. Teda zhromažďuje svoje vlastné dokumenty a dokumenty, ktoré získava od iných fyzických a právnických osôb, ktoré si účelovo ponecháva, ukladá a spravuje. Treba pripomenúť, že medzi týmito dvoma typmi archívnych fondov (osobný archívny fond a archívna

zbierka) existuje istá spojitosť, ktorá súvisí s ich genézou, pomenovaním v minulosti, spravovaním i ochranou. Viacerí odborníci v niektorých krajinách považujú osobné archívne fondy za zbierky. V minulosti sa azda všetky v archívoch chránené súbory považovali za archívne dokumenty zbierkového charakteru, alebo jednoducho archívy.

Domnievam sa, že v tejto súvislosti je vhodné a užitočné pripomenúť si niektoré základné archívne poznatky. Pôvodcami archívnych fondov akéhokoľvek typu včítane archívnych zbierok sú právnické a fyzické osoby, ktoré sú pôvodcami a tvorcami registratúr. Registratúry sa skladajú z registratúrnych dokumentov /dokumentov diplomatického a nediplomatického charakteru/. Právnické a fyzické osoby sú aj pôvodcami archívnych fondov. Nie sú však tvorcami archívnych fondov! Archívne fondy sa tvoria v archíve, kde odborní archivári skúmajú, hodnotia, klasifikujú a systematizujú registratúrne dokumenty na archívne dokumenty, z ktorých formujú archívne fondy, ako základné archívne fenomény, tvoriace neodmysliteľnú súčasť historického dedičstva národa.

Načim pripomenúť známy poznatok o tom, že právnická aj fyzická osoba je tvorcom iba jednej registratúry, z ktorej sa formuje jeden archívny fond. Takzvané čiastkové registratúry (napr.: prezidiálna, administratívna, všeobecná, utajovaná, účtovná, technická a podobne) tvoria spolu jednu registratúru, ktorá sa v archíve transformuje na jeden archívny fond, v ktorom čiastkové registratúry tvoria spravidla samostatné fondové oddelenia (podfondy). Podobne podfondom môže byť aj zbierka archívnych dokumentov zhromaždených pôvodcom registratúry (zbierka súčasnej dokumentácie a pod.). To sa týka aj osobného archívneho fondu.

V praktických činnostiach archivárov v predarchívnej sfére a preberaní dokumentov do archívu vyvstáva otázka, čím je preskartovaná registratúra, alebo jej časť, ktorú príslušný archív prevzal do trvalej archívnej úschovy. Ako pomenovať tento prevzatý celok? Treba poznamenať, že preskartovaný a do archívu prevzatý celok ešte netvorí archívny fond v pravom zmysle slova, ale azda iba „archívny fond v stave zrodu,“ nakoľko už to nie je registratúra, ale nie je to ešte archívny

fond. Táto skutočnosť je pre posúdenie archívnej odbornej činnosti veľmi dôležitá, azda ani nie tak z hľadiska archívnej terminológie, ako z hľadiska archívnej teórie a praxe – z hľadiska pochopenia zmyslu archívnych odborných činností, ťažisko ktorých spočíva práve v tomto medzistupni, v ktorom archivár vykonáva azda najpodstatnejšie odborné a tvorivé archívne činnosti. Archívna teória na Slovensku už dlhšie uznáva to, že v prípade registratúry a archívneho fondu ide o dva samostatné systémy. Archívne princípy a metódy môžeme azda výstižne pomenovať pojmom ARCHIVITA. Archivita tvorí základný znak archívneho dokumentu. V súlade s ňou je potrebné zdôrazniť aj ďalšie dva znaky. Znak historicko-dokumentárnej hodnoty (historicita) a znak proveniencie (schopnosť tvoriť registratúru). Uvedené tri znaky odlišujú archívne dokumenty od registratúrnych dokumentov, aj od iných historických dokumentov (knižničných, múzejných, príp. iných). Existencia a zdôvodnenie týchto znakov vymedzuje jednoznačne príslušnosť osobných archívnych fondov a archívnych zbierok do archívov. Fondy a zbierky, ktoré

necharakterizuje archivita, do archívov nepatria.

Osobné archívne fondy

- tvoria jeden typ archívnych fondov. Ich príbuznosť s rodovými a rodinnými archívmi je zrejmá. Z hľadiska príslušnosti patria do archívov. Charakterizuje ich archivita, princíp proveniencie, ako aj princíp archívnej integrity. Preto nie je správne trieštiť ich medzi rôzne dokumentačné strediská. K osobným archívnym fondom patria aj osobné pozostalosti členov šľachtických a meštianskych rodov a rodín. Domnievam sa, že je vhodnejšie hovoriť o osobných archívnych fondoch ako o osobných pozostalostiach. Osobný archívny fond tvorí iba súčasť pozostalosti osoby.

V súvislosti s osobnými archívnymi fondmi členov šľachtických a meštianskych rodov a rodín vyvstáva otázka, či archívny fond rodu v užšom slova zmysle (F. Sedlák), t.j. bez archívnych dokumentov osobitných administratívnych orgánov správy majetkov, je fondom registratúrneho pôvodu, alebo je fondom zbierkovým? Maďarský archivár Ember Gy. považuje archívny fond rodu, rodiny (család) za archívny fond zbierkový, t.j.

za zbierku osobných archívnych fondov členov rodu. Množinu členov rodu, rodiny nepovažuje Ember Gy. za tvorcu jednej registratúry, teda ani za jeden archívny fond. Iba v takom prípade, ak rod, rodina pôsobí ako funkčný organizmus, ktorý je nositeľom práv a vykonáva isté zverené funkcie ako právny subjekt (podobne ako napr.: ústredná správa panstiev, alebo správa konkrétneho panstva). Novodobé podnikateľské rodiny (živnosti, obchody, firmy a pod.), ktoré sú zapísané v príslušných verejných knihách, pôsobia ako právne subjekty, teda sú pôvodcami samostatných archívnych fondov.

Archívne zbierky

- tvoria taktiež jeden typ archívnych fondov. Problematike archívnych zbierok sme dosiaľ nevenovali primeranú pozornosť. Azda je potrebné riešiť nasledovné otázky: čo je zbierka, čo je archívna zbierka? Majú svoje miesto v archíve zbierky archívnych dokumentov, alebo patria zbierky do knižníc a múzeí? Je archívna zbierka súborom archívnych dokumentov na úrovni archívneho fondu, alebo len na úrovni fondového oddelenia, ako súčasť archívneho fondu? Alebo zbierkami archívnych

dokumentov treba nazývať „staré“ fondy v archíve, alebo iba ich staršie časti? Nazdávam sa, že formulácia definície archívnej zbierky ako „súbor písomných a iných dokumentov, ktorý vznikol zo zberateľskej činnosti inštitúcie alebo osoby“ nepostačuje. Skôr by sme mohli azda definovať archívnu zbierku ako „umelý súbor jednotlivých, formálne, alebo vecne príbuzných archívnych dokumentov, získaných zámernou alebo záujmovou činnosťou právnickej alebo fyzickej osoby.“ Zdôrazníme tým skutočnosť, že archívna zbierka nie je zbierkou dokumentov, ale je zbierkou archívnych dokumentov! Archívna zbierka tvorí archívny fond zmiešanej proveniencie. To znamená, že každý archívny dokument zaradený do archívnej zbierky tvoril pôvodne súčasť konkrétnej registratúry. Ide o základnú archívno-teoretickú zásadu. Ak sa táto zásada registratúrneho pôvodu všetkých archívnych dokumentov, alebo aspoň prevažnej väčšiny dokumentov zbierky nedodržala, tak svoje nároky na zbierku by si mohli uplatniť knižnice i múzea.

Archívne zbierky z hľadiska ich genézy možno klasifikovať na nasledovné druhy:

- a) Archívne zbierky historické, t.j. zbierky, ktoré vznikli pred uplatnením provenienčného princípu v archívoch (zbierky, manipulácie, repozitória), t.j. súbory pôvodne zbierkového charakteru a súbory archívnych dokumentov formované na základe pertinenčného princípu,
- b) archívne zbierky tvoriace súčasť archívnych fondov (fondové oddelenia, resp. podfondy). Ide prevažne o registrátúrne dokumenty monotypického charakteru (napr.: mapy, plány, technická dokumentácia, rukopisy výskumných prác, matriky, iné verejné knihy a pod.), ktoré vznikli činnosťou pôvodcu registratúry. Spravidla sa takéto a podobné dokumenty registratúry ukladali osobitne, pokiaľ netvorili organickú súčasť spisov. Postupom času sa takéto súbory začali vnímať ako samostatné zbierky, nakoľko sa strácalo vedomie ich vzájomnej súvislosti a spojitosti so spisovou registratúrou. Tento spôsob oddeľovania zbierok formálne a azda aj obsahove odlišných dokumentov registratúry uplatnili aj niektorí archivári. Takto registratúru jedného pôvodcu rozčlenili na dva

archívne fondy, t.j. fond spisovej registratúry a fond – archívnu zbierku z osobitne uloženej časti registratúry. V skutočnosti ide tu iba o osobitné fondové oddelenie jedného archívneho fondu.

- c) archívne zbierky na úrovni archívnych fondov. Tvoria ich najmä akvizičné prírastky jednotlivých archívnych dokumentov, ktorých pôvodné archívne fondy sa nezachovali v celku, ale iba ako jednotliviny, prípadne v minimálnom množstve. Patria sem aj archívne zbierky tvorené zámernou činnosťou archívu za účelom doplnenia a dokreslenia obsahového profilu archívu /dokumentačné zbierky, zbierky súčasnej dokumentácie a pod./.

Archívne zbierky, ktoré vznikli záujmovou činnosťou významnej osoby – pôvodcu osobnej registratúry, netvorí samostatnú archívnu zbierku na úrovni archívneho fondu, ale iba oddelenie osobného archívneho fondu.

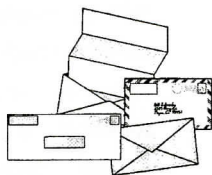
Archívnymi zbierkami rozhodne nie sú repozitória. Repozitória majú svoje miesto v archíve. Repozitórium však nie je samostatným typom archívneho fondu. Nie je ani archívnu zbierkou,

ale iba účelovým ukladacím súborom archívnych dokumentov, ktoré provenienčne patria do svojich materských archívnych fondov. Základná téza archívnej teórie znie, že každý archívny dokument patrí iba do jedného archívneho fondu!

Záverom si dovoľujem vysloviť názor, že osobné archívne fondy patria jednoznačne do archívov a sú

rovnocenné s archívnyimi fondmi inštitúcií. Nie je vhodné zamieňať osobné archívne fondy s archívnyimi zbierkami. Súčasťou osobného archívneho fondu môže byť aj archívna zbierka, ktorá však tvorí iba oddelenie osobného fondu. Archívnu zbierku na úrovni archívneho fondu je potrebné evidovať na samostatnom evidenčnom liste archívneho fondu.

Elo Rákoš

Z našej pošty

CEU Summer University

Nador u. 9, Budapest, Hungary 1051

Tel.: (36 1) 327 3069, 327 3811

Fax: (36 1) 327 3124

E-mail: summeru@ceu.hu

Website: <http://www.ceu.hu/sun/sunindx.html>

November 8, 2000

Dear Colleague,

We would like to solicit your help to promote the Central European University (CEU) summer program among your colleagues, your contacts or any interested academics and professionals.

The Summer University (SUN) is an academic program for university professors, administrators and professionals. It offers a series of intensive two, three or four-week courses in the social sciences and humanities to encourage and promote regional academic cooperation and curriculum development by drawing together young faculty in lectures, seminars and workshops.

Please find enclosed the flyer and the course description/s of the course/s that may be of particular interest to you.

Applications should be received no later than January 15, 2001.

For further information you can contact our SUN office (summeru@ceu.hu), write to our automatic e-mail account to receive an application form (sunreq@ceu.hu), or visit our WEB site (<http://www.ceu.hu/sun/sunindx.html>) where you can find the application form and the description of each course.

Thank you for your kind assistance.

Sincerely yours,

Eva Gedeon
Executive Director
SUN
Summer University Office
1051 Budapest, Nádor u. 9.
Hungary
Tel.: (36-1) 327-3811
Fax: (36-1) 327-3124

Archives of Political Parties After the Collapse of Communism

July 16-27, 2000

- Course Directors:** Charles Keckseméti, Former General Secretary of the International Council on Archives
Gabriella Ivacs, Records Manager, Open Society Archives at CEU
- Resource Persons:** Patricia Kennedy Grimsted, Writer, Independent Researcher, Ukrainian Research Institute, Harvard University
- Charles Keckseméti, Former General Secretary of the International Council on Archives
- Denis Peschanski, Professor of History, Centre for Social History of the 20th Century, Sorbonne University
- Gunter Buchstab, Former Chair of the Section of Archives of Parliaments and Political Parties of ICA, Board member of the Konrad Adenauer Foundation
- Kirill Anderson, Director of the Russian State Archive of Social and Political History (RGANI)
- Klaus Oldenhage, Department Head of the Bundesarchiv
- Edward Kolodziej, Professor of History; Department Head of the Archives of Modern Records, Poland
- Ivan Székely, Counsellor, Open Society Archives at CEU
- Zoltán Ripp, Senior Research Fellow, Institute for Political History, Hungary

Short Biographies (More detailed C.V.'s will be found: <http://www.ceu.hu/sun/sunindx.html>):

Patricia Kennedy Grimsted, writer, independent post-doctoral researcher, consultant, is one of the first Western scholars who started publishing comprehensive guides on the archives of USSR from 1973. Her latest contribution is the *Archives of Russia: A Directory and Bibliographic Guide to the Holdings in Moscow and St. Petersburg* published this year. In addition to numerous very important publications, she was/is the head of several research projects at the US Holocaust Museum, International Institute of Social History, Federal Archival Service (Rosarchiv) and National Library of Ukraine.

Charles Kecskeméti, historian and archivist, is an outstanding member of the archival community and has been working at the International Council on Archives (ICA) for more than three decades. He has carried out planning and teaching missions for UNESCO, the Organization of American States and ICA, and represented the archival community in Council of Europe projects. Although he retired in 1998, he continues to act as honorary Secretary General of the International Committee for the Computerization of the Komintern Archives

Denis Peschanski, historian, is an internationally acknowledged French scholar whose professional interests cover not only the history of French Resistance and Communism but methodological problems of *using archives for historical research*. At present he teaches history at the Centre of Social History of the 20th century at Sorbonne University.

Guenter Buchstab, archivist, has dedicated his professional career to establish international forum for the archives of parliaments and political parties. In fact, until this year he was the long-time chair of the ICA section of such institutions, and published long-needed studies on the archives of Western political parties. Buchstab is head of the Archives of the German Christian-Democratic Party and board member of the Konrad Adenauer Foundation.

Kirill Anderson, historian and archivist, is a well-known Russian expert in the field of social and political history. Since 1992 he has been the director of the Russian State Archive of Social and Political History but he is also a lecturer at the Faculty of Philosophy of the Moscow State University. Anderson has always been an active participant in international archival projects, such as the Digitalisation of Komintern Archives, with the aim of opening up the former Soviet archives to the public. He is the co-author, along with John Earl Haynes, of the successful book *The Soviet World of American Communism* published in 1998.

Klaus Oldenhege, archivist, is a widely regarded German expert in the archives of contemporary documents. One of his major project was to work out a plan for integrating the archives of SED into the Bundesarchiv. At present Oldenhege is head of the Department I. of Bundesarchiv in Koblenz and active member in the leadership of ICA.

Edward Kolodziej, archivist and historian, is the author of several important Polish-language books, articles on archival science and history of social movements in the 20th century. He is also chief editor of the Polish archival journal: "Teki Archiwalne". Currently Kolodziej holds the position of head of department at the Archives of Modern Records in Warsaw, and teaches history at the University of Maria Curie Skłodowska in Lublin.

Iván Székely, social informatist, is an internationally known expert in the multidisciplinary fields of data protection and freedom of information. A long-time independent researcher, consultant and university lecturer, former Chief Counsellor of the Hungarian Parliamentary Commissioner for Data Protection and Freedom of Information, Székely is at present Counsellor of the Open Society Archives at Central European University in Budapest.

Zoltán Ripp, historian and political scientist, is a prominent member of the new generation of Hungarian political scientist whose research field covers the ideology and political history of the communist system in Hungary. He works for the Institute for Political History which is the successor of Institute for Party History (MSZMP).

Course objectives

The course provides a kind of continuation of last year's very successful "Access to Information" by focusing on the documentary heritage of political parties. Preserving and making such documentation available for research is part of the historical process of opening up the past and also understanding recent history, especially the political character of the one party system.

The course offers the possibility for participants to become acquainted with the existing legislative models, including both West and Central-East European solutions, which can guarantee the distinction between public and private information generated by political parties. It also examines the pitfalls of archival legislation by confronting legislative measures and practical archival considerations.

Besides the theoretical framework, the course wants to narrow the topic to the archives of the former communist parties because the use and interpretation of such resources still requires careful consideration. It should be noted that source criticism cannot stop at the national level but the "network" of Communist Parties", taking into consideration the relations with western communist movements as well, has to be assessed as a whole.

The structural analysis of the archives of the Communist Parties and organisations could help in developing a new approach to understanding the operational rules that secured the leadership of the CPSU within the world communist movement from the 1920s on and within the "Socialist block" from 1945 to 1989.

Without being too ambitious the course only covers the archival problems relating to party archives rather than studying the history of communism and Communist Parties.

Course level, target audience

Due to its interdisciplinary nature the course is not strictly designed for archivists. It does not require advanced knowledge of archival administration because its focus more on the content of the archives, and how historical research can rely on such documentation. Historians, political scientists, librarians and journalists are also expected to consider party archives in the broader context of politics and history.

Syllabus

TOPICS	RESOURCE PERSON	NO. OF HOURS	TEACHING MODE	DISCUSSION POINTS
<p>Archival and records policy of the Communist Party of Soviet Union (CPSU).</p> <p>Party structure and party archives in the USSR by following the decision-making processes in the party.</p> <p>The archives of CPSU and historical research – Source criticism.</p>	Kirill Anderson	8	Lectures, case studies, participation in discussions	<p>How can we establish a typology of CPSU records? What are the degrees of secrecy? How the history of the party can be reconstructed from the existing sources? What were the working methods of the party apparatus? What kind of documentation was generated?</p> <p>What are the potential sources, how to use the available sources?</p>

Control of foreign communist parties and the socialist bloc. Archival holdings of mass organisations. Case of Komsomol.				What to do with the records of mass organisations?
Legal status of the CPSU archives. Archival fond of the state and archival fonds of the party. Party archives heritage of the former republics of the USSR. Case of Ukraine. Losses during the 2 nd World War Retrieval of Rossica/Sovietica abroad.	Patricia Kennedy Grimsted	8	Lecture, case studies, participation in discussions	What are the legal constraints of the existing system? How the different holdings relate to each other? Why were documents destroyed? What happened to the archives captured? What are the major resources in the West?
Archival, legal, ethical, historical problems relating to the archives of political parties. The Komintern Archives Project New co-operative approaches for the better knowledge of the History of Central and eastern Europe in the 20 th century.	Charles Kecskemeti	8	Lecture, case study, participation in discussions	What are the dilemmas of professionals working with such materials and researchers using such materials? How can we exploit technology to make available this documentation? How social scientists can contribute to the better understanding our history?
Research on the history of communism in the West. Historical sources available before the collapse of communism. The case of the French Communist Party.	Denis Peschanski	5	Lecture, case study, participation in discussion	How to deal with the problem of abundance and traps? How can we define the status of history?

				in the French Communism?
The political history of Western communism in the light of CPSU documents. The case of the Italian Communist Party.	Valerio Riva	5	Lecture, case study, participation in discussion	How reliable are the CPSU documents? What kinds of documents are in Moscow reflecting Soviet-Italian party relations?
Party archives in the democratic political system: different patterns in the West. Documents not covered by the legislation.	Guenter Buchstab	4	Lecture, case study, participation in discussion	Which Western model is more suitable for the new democratic countries? What to do with the records of parliamentary groups, party leaders and party press?
Legal and ethical aspects of access to documents of political parties and related organizations.	Ivan Szekely	2	Lecture, participation in discussion	How to consider the problem of party documents in broader context?
Communist party archives in the former Eastern Bloc countries. Poland, Hungary, East-Germany.	Edward Kolodziej Zoltan Ripp Klaus Oldenhage	8	Case studies, participation in discussion	What kinds of solutions were adopted in the different countries of the former communist bloc?

CEU Non-Discrimination Policy Statement

Central European University does not discriminate on the basis of--including, but not limited to--race, color, national and ethnic origin, religion, gender or sexual orientation in administering its educational policies, admissions policies, scholarship and loan programs, and athletic and other school-administered programs.

A Program for University Teachers
and Professionals in the Social Sciences and Humanities

SUMMER UNIVERSITY
HUNGARY 2001

July 9 - August 10, 2001

The Summer University (SUN) is an academic program for university teachers, administrators and professionals. It offers a series of intensive two-, three- or four-week courses in the social sciences and humanities to encourage and promote regional academic cooperation and curriculum development by drawing together young faculty in lectures, seminars and workshops.

Eligibility and Funding

- ☞ Applications are invited from all countries. While the program is still focusing on participants from Central and Eastern Europe and the former Soviet Union and Mongolia, for SUN 2001 the scholarship eligibility will extend worldwide with particular emphasis on applicants from emerging democracies. The scholarship will cover tuition cost, accommodation, travel, health insurance, and a book allowance. The grant will also include a stipend to cover meals and incidentals. However, participants from Budapest will only receive free tuition, a book allowance and a reduced stipend.
- ☞ Non-scholarship participants must pay for tuition (\$200/week of instruction equaling 1,200 classroom minutes), accommodation, health insurance, travel and meals. However, there is a limited number of tuition waivers available which may be applied for on a competitive basis.

Applicants must meet the following criteria

- ☞ Applicants must have a university degree and hold a teaching job at a university or college in their home country, or work as an administrator or a professional. Graduate students with teaching experience may also apply. Undergraduates without a university degree will not be considered.
- ☞ The language of instruction is English; thus all applicants have to demonstrate a strong command of English to be able to follow lectures and participate actively in discussions at seminars and workshops.
- ☞ Individuals are not eligible to apply to a SUN course if they attended either a CRC (Curriculum Resource Center) session or Popper Workshop in the same calendar or academic year (i.e., they must wait one year after their participation in one of the above programs before applying to SUN). Additionally, applicants are not eligible to apply to SUN if they have participated in two CEU faculty initiative activities (i.e., CRC, SUN, Popper Workshop) within a four-year period. Preference will be given to new applicants over former participants in Summer University courses.

- ✘ Currently enrolled CEU students are not eligible. Former CEU students may only apply if they currently hold a teaching position in their home country.
- ✘ Successful applicants will receive a reader prior to the course and/or will be asked to submit written assignments. The accomplishment of these assignments is a pre-condition of participation. The course *Digital Literacy for Open Societies and Intergovernmental Fiscal Relations* will send out distance learning materials and will involve participants in a pre- and post-course distance learning project.

***Course Specific Application Requirements**

Applications for the courses listed below should contain the following:

Contemporary Chinese Nationalism and Transnationalism:

A two-page research proposal on a topic related to contemporary Asia, written as if applying for a grant, including sections on purpose, methodology, place of the project within the current state of research in the field and more broadly in Asian studies, expected output, and bibliography. (See the SUN website for a sample.)

History and Memory: The Twentieth Century in Retrospect:

A 10-15-page essay on one of the topics of the lectures (see course description on the website or contact the Summer University Office). Based on this essay, each course participant will be asked to make an in-class 15-minute presentation during the course.

Competition Policy in the Transition: Theory, Implementation and Challenges:

A short essay (no more than 1000 words) analyzing one of the following:

- a competition policy issue that needs to be addressed in your country - what is the problem, who are the actors, what deficiencies you find in the legislation & regulation, or in the competition policy implementation, what needs to be done? You may use as a guide (but not limit yourself to) the policy issues suggested for consideration in the prospective syllabus of this course
- an anti-competitive case that has either been considered by the courts & competition authorities of your country, or has stirred the public opinion and received media attention. Relate the case as much as you can to one or more topics included in the prospective syllabus of this course and discuss how it has imperiled social welfare and/or market efficiency.

**Applications must be received by the Summer University Office
no later than January 15, 2001**

A detailed course description with names of lecturers and topics to be covered will be available in due course. Changes in faculty and/or topics may occur.

For additional information please contact:

CEU

Summer University Office

1051 Budapest, Nádor u. 9.

Hungary

Tel.: (36-1) 327-3811 • Fax: (36-1) 327-3124

E-mail: summeru@ceu.hu (for information and general correspondence)

sunreq@ceu.hu (for requesting application forms)

WWW site: <http://www.ceu.hu/sun/sunindx.html>

CEU Non-Discrimination Policy:

Central European University does not discriminate on the basis of - including, but not limited to - race, color, national and ethnic origin, religion, gender or sexual orientation in administering its educational policies, admissions policies, scholarship and loan programs, and athletic and other school-administered programs.

Stretnutie archivárov z cirkevných a samosprávnych archivov v Ostrihome

V dňoch 11. - 14. júla 2000 sa uskutočnilo v Ostrihome stretnutie archivárov cirkevných a samosprávnych archivov z Maďarska. Prítomní boli aj archivári cirkevných inštitúcií zo Sedmohradska a Chorvátska. Zasadnutia sa zúčastnil aj predseda Sekcie pre cirkevné archívy pri Medzinárodnej rade archivov Dr. Helmut Baier. Na pozvanie Ostrihomského župného a Arcibiskupského archívu sa podujatia zúčastnili aj Margita Gálová a Veronika Nováková zo Štátneho okresného archívu v Šali.

Je už tradíciou, že cirkevné archívy v Maďarsku v spolupráci s Dr. Helmutom Baierom každoročne organizujú stretnutie. Z niektorých stretnutí boli príspevky už publikované. Program tohtoročného podujatia bol veľmi bohatý. Prvý deň osobitne rokovali predstavitelia cirkevných archivov a osobitne pracovníci samosprávnych archivov. Druhý a tretí deň sa konali spoločné akcie.

Úvodný referát na zasadnutí Sekcie cirkevných archivárov predniesol Dr. Helmut Baier, riaditeľ

Bavorského evanjelického archívu a predseda Sekcie pre cirkevné dejiny MRA. Vo svojom referáte sa zaoberal historickým vývojom cirkevných archivov všeobecne, archívmi katolíckej a evanjelickej cirkvi v Nemecku, organizačnou štruktúrou archivov v Nemecku, stavom cirkevných archivov v Európe a návrhom na riešenie problémov cirkevných archivov. V úvode referátu krátko hovoril o počiatkoch pápežského archívu. V časti o nemeckých katolíckych a evanjelických archívoch Helmut Baier sa zaoberal ich vývojom, pričom zdôraznil, že prvýkrát upravil vedenie farských archivov Pápež Pius V. bulou Inter Omnes 6. júna 1566 prvýkrát upravil vedenie farských archivov a dohľadom nad nimi poveril biskupa. Táto bula bola obnovená Beňadikom XIII. v roku 1727 a dodnes tvorí základ pre úpravu cirkevných archivov, ktorá je zakotvená v Corpus Iuris Canonici z roku 1983 a v kódexe cirkevného práva z roku 1990. Nemecká katolícka cirkev v rámci jednotlivých vizitácií od 19. storočia venuje pozornosť farským

registratúram. U evanjelických zborov táto činnosť bola mierne posunutá, začala sa až v 20. storočí. Nemecká biskupská konferencia vydala nariadenie o archívoch, a o spisovniach v roku 1968. Toto sa vzťahuje na biskupstvá, fary a kláštory. Pápežská komisia cirkevnej kultúry vo svojom obežníku z 2. februára 1997 adresovanom arcibiskupom a biskupom upozorňuje, že archívy slúžia cirkevným zhromaždeniam a uchovávajú dokumenty týkajúce sa cirkevných kultúrnych inštitúcií. Ich význam spočíva aj v tom, že uchovávajú pamiatky o evanjelizácii. Už spomínaný obežník stanovuje úlohy moderných cirkevných archívov a upozorňuje, že zachovaním archívov tieto slúžia spravodlivosti a vlastne je to povinnosť voči predchádzajúcim generáciám. Historické pramene zobrazujú nepretržitú kontinuitu cirkvi od príchodu Krista. Sú však dôležité nielen pre kresťanskú cirkev, ale sú súčasťou aj kultúrneho dedičstva ľudstva. Najpočetnejšiu skupinu v Nemecku tvoria archívy cirkevných zborov. Tieto sú svedectvom nielen o cirkevnom živote, ale aj o živote obcí a miest a sú vynikajúcimi prameňmi pre regionálne dejiny. Každý jeden dokument má osobitné miesto z

hľadiska národnej kultúry. Stratou každého dokumentu sa nenávratne stráca kúsok minulosti. Zachovanie dokumentov pochádzajúcich z činnosti cirkvi je problémom aj v Nemecku. V súčasnosti existuje niekoľko spôsobov pre úschovu dokumentov. Niektoré cirkevné zbory využívajú prácu dobrovoľníkov pri usporiadaní a sprístupnení zborového archívu. Tento model je však len prechodným riešením. V lepšom prípade túto prácu vykonávajú pracovníci centrálnych cirkevných archívov, najmä biskupských. Oni sprístupňujú dokumenty na jednotlivých farských úradoch. Táto práca však má význam len vtedy, keď je zabezpečená sústavná spätná kontrola farských archívov. Niekde sú vytvorené oblastné cirkevné archívy, ktoré sú však finančne náročným riešením. Ideálnym archívnym systémom je vytvorenie centrálného cirkevného archívu. Príkladom môže byť falzký evanjelický archív, prípadne aj bavorský evanjelický archív. Písomnosti z jednotlivých farských úradov v týchto archívoch tvoria osobitné, teda samostatné fondy. Archivári z týchto centrálnych archívov sa snažia usmerniť aj spisovú manipuláciu na jednotlivých farách. Helmut Baier vo svojom referáte

hovoril aj o cirkevných archívoch v postkomunistických štátoch strednej a východnej Európy. V súvislosti so Slovenskom a Rumunskom uviedol, že cirkevné písomnosti sa dostali do úschovy štátnych archívov. Táto prax má často pokračovanie aj v súčasnosti, keďže mnohé cirkvi ako depozity odovzdávajú svoje písomnosti do štátnych archívov, ako príklad uviedol Českú bratskú cirkev. Podobná je situácia v Holandsku. Osobitnú pozornosť venoval evanjelickej cirkvi v Rumunsku a najmä písomnostiam rumunských Sasov, o ktorých s osobitným referátom na konferencii vystúpil Hans Jürgen Brüder. Predseda Sekcie cirkevných archívov MRA upozornil prítomných, že problém cirkevných archívov nie je špecifikom postkomunistických štátov, ale znamená problém aj v Amerike, Afrike, ale aj v iných svetadieloch. Často, najmä v bývalých kolóniách, je problémom aj jazyková prístupnosť k týmto dokumentom. Často však práve v afrických štátoch tvoria základ kultúrneho dedičstva toho-ktorého štátu, keďže sú najstaršími písomnosťami vôbec, ktoré sa v týchto regiónoch zachovali. Zachovanie cirkevných archívov je dôležitou úlohou na celom svete, preto je dôležitá

vzájomná výmena skúseností a vzájomná pomoc archivárov. Uchovávať písomnosti je najvhodnejšie v tých archívoch, ktoré vedia zabezpečiť základné podmienky pre ich ochranu.

Prvý deň odzneli ešte referáty Márie Kissovej, Hansa Jürgena Brüdera zo Sedmohradska, Kláry Dókovej a Botonda Kertésza. Prvá hovorila sa zaoberala archívmi katolíckych farských úradov. Navrhla, aby sa cirkevní predstavitelia obežníkom obrátili na jednotlivé fary, v ktorom by boli upozornené na stav archívov jednotlivých farských úradov. Určitým riešením pre farské archívy by bolo odovzdanie písomností do biskupského archívu, prípadne vytvorenie centrálného archívu určitého dekanátu na niektorom z uvoľnených farských úradov.

Hans Jürgen Brüder zo Sedmohradska sa zaoberal písomnosťami a archívmi sedmohradských Sasov, ktorých prevažná väčšina je dnes už v Nemecku a práve preto bolo nevyhnutné vytvoriť špeciálny tím pre ochranu a záchranu archívnych dokumentov bývalých cirkevných zborov. Po roku 1990, s pomocou študentov histórie z Nemecka, boli sústredené písomnosti jednotlivých zborov a v súčasnosti v

Sybiu, v budove niekdajšieho cirkevného gymnázia, sa vytvára kultúrne stredisko Sasov, kde tieto písomnosti budú sprístupnené a spracované.

Klára Dóka vo svojom príspevku pod názvom Písomnosti farských úradov cirkevných zborov sa zaoberala výskumom týchto dokumentov, osobitne venovala pozornosť zoznamom fondov, ktoré boli vyhotovené na farských úradoch po roku 1950. Na farských úradoch, okrem písomností vzniknutých z činnosti samotných farských úradov, sa často nachádzajú aj písomnosti cirkevných spolkov a osobné fondy.

V závere prvého dňa Botond Kertész predstavil malú brožúrku s praktickými usmerneniami na úschovu archívnych dokumentov, vydanú pre farárov v Maďarsku. Útla publikácia obsahuje všetky zásady, ktoré sú

nevyhnutné pre zachovanie archívnych dokumentov, ako aj právne predpisy vzťahujúce sa na túto oblasť.

Druhý rokovací deň na spoločnom zasadnutí samosprávnych a cirkevných archívov odzneli referáty týkajúce sa práce farských archívov v Rumunsku, ako aj všeobecné referáty týkajúce sa cirkevnej správy a správy cirkevných majetkov.

Tretí deň účastníci konferencie uskutočnili exkurziu do Hronského Beňadiku, kde si prezreli kostol a cestou späť Nitriansky hrad a Štátny oblastný archív v Nitre. Tešilo nás, že sa vyjadrili v superlatívoch o ŠOBA v Nitre a boli spokojní aj s prehliadkou kostola v Hronskom Beňadiku. Poďakovanie za kolegiálnu spoluprácu vyjadrili riaditeľke ŠOBA v Nitre Mgr. Šarlote Drahošovej a pátrovi Adamovi z Hronského Beňadiku.

V. Nováková

Naši jubilanti

K životnému jubileu srdečne gratulujeme a prajeme veľa zdravia, šťastia, osobných a pracovných úspechov našim kolegyniam:

PhDr. Munková Mária

ŠOBA Bratislava

PhDr. Virginia Mislovičová

ŠOBA Levoča

*Krásne prežitie
vianočných sviatkov
a v novom roku 2001
veľ a zdravia,
šťastia, požehnania,
osobných a pracovných
úspechov
želá redakcia FA*

Vydáva Spoločnosť slovenských archivárov 10 x ročne

Redakčná rada: V. Nováková, L. Vrteľ, J. Hanus, Z. Kollárová, I. Graus,

V. Hrtánková, V. Morišová

Technická úprava: ŠOKA v Šali, J. Benciová

Náklad: 380 ks

Povolilo: MK SR 1472/96

ISSN 1335-6658

9 1771335 665004